

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ
1422 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Ετήσια Έκθεση Υπηρεσίας Μεταλλείων και Λατομείων για το 2023

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων είναι η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή της περί Μεταλλείων και Λατομείων Νομοθεσίας όπως και της περί Εκρηκτικών Υλών Νομοθεσίας. Είναι επίσης σύμβουλος του κράτους σε τεχνικά θέματα τα οποία σχετίζονται με τον ορυκτό πλούτο και τη διασφάλιση αειφόρου διαχείρισης των ορυκτών πόρων του κράτους και ενεργεί ως σύνδεσμος μεταξύ Κυβέρνησης, Μεταλλευτικών-Λατομικών Εταιρειών και Ερευνητών.

Η Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων έχει ως πρωταρχικό της στόχο την ορθολογική ανάπτυξη του ορυκτού πλούτου της Χώρας, μέσα από δραστηριότητες που να ελαχιστοποιούν την επίδραση στο περιβάλλον, να παρέχουν ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας για τους εργαζόμενους στον τομέα με παραγωγή άριστης ποιότητας προϊόντων και με το χαμηλότερο δυνατό μεταφορικό κόστος.

Για την επίτευξη των στόχων της, η Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων είναι οργανωμένη έτσι ώστε να αντεπεξέρχεται στις πιο κάτω κύριες ενασχολήσεις:

-Την έκδοση Ερευνητικών Αδειών, Προνομίων Λατομείου, Μεταλλευτικών Μισθώσεων και τον έλεγχο της τήρησης των όρων χορήγησης τους.

-Την εξέταση των Διαχειριστικών Περιβαλλοντικών Μελετών για τις κυριότερες εκμεταλλεύσεις.

-Τον έλεγχο των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στα μεταλλεία, λατομεία και συναφείς εγκαταστάσεις.

-Τον έλεγχο της εισαγωγής, αποθήκευσης, πώλησης και χρήσης των εκρηκτικών υλών, πυροτεχνημάτων και πυρομαχικών.

-Την είσπραξη τελών, μισθωμάτων, ενοικίων και δικαιωμάτων για τις έρευνες, τις εκμεταλλεύσεις και τις εκρηκτικές ύλες.

Η Υπηρεσία Μεταλλείων του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος με βάση τον νόμο Ν. 169(Ι)/2023 μετονομάστηκε από 01/01/2024 σε «Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων». Οποιαδήποτε αναφορά σε Νόμο,

Κανονισμούς, Διάταγμα ή σε οποιοδήποτε δημόσιο έγγραφο στην «Υπηρεσία Μεταλλείων», στον «Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μεταλλείων», στον «Επιθεωρητή Μεταλλείων ή Ανώτερο Λειτουργό Μεταλλείων» λογίζεται ως αναφορά στην «Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων», στον «Διευθυντή της Υπηρεσίας Μεταλλείων και Λατομείων», στον «Επιθεωρητή Μεταλλείων και Λατομείων ή Ανώτερο Λειτουργό Μεταλλείων και Λατομείων», αντίστοιχα.

Επιπρόσθετα, έγινε η αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας Μεταλλείων και Λατομείων μετά την Υπουργική Απόφαση με αρ. 92.719 και ημερ.16/3/2022 και σχετική έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών. Ενόψει της πιο πάνω έγκρισης, έχουν ήδη συμπεριληφθεί στον περί Προϋπολογισμού του 2024 (Νόμο του 2023 (Ν. 58(II)/2023)) δέκα (10) οργανικές θέσεις, η πλήρωση των οποίων αναμένεται να γίνει περί τα τέλη του 2024 με αρχές του 2025.

2. ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ως γνωστό η κυπριακή μεταλλευτική βιομηχανία ήταν δραστηριοποιημένη στην παραγωγή μεταλλευμάτων και συμπυκνωμάτων χαλκού, σιδηροπυρίτη, χρυσού, χρωμίτη καθώς και ινών αμιάντου.

Από τη δεκαετία του 1970 η μεταλλευτική βιομηχανία βρίσκεται σε ύφεση, γεγονός που οφείλεται κυρίως, πλην των γνωστών λόγων της κατάληψης σημαντικών μεταλλευτικών περιοχών από τα Τουρκικά στρατεύματα και της εξάντλησης των μεγάλων και πλούσιων κοιτασμάτων της Χώρας, στη συνεχιζόμενη αύξηση του κόστους παραγωγής χωρίς ανάλογη αύξηση στις διεθνείς τιμές πώλησης τους.

Η μοναδική μεταλλευτική δραστηριότητα που υπήρχε μέχρι πρόσφατα στη χώρα είναι το μεταλλείο της Σκουριώτισσας στην επαρχία Λευκωσίας, που άρχισε ξανά τη λειτουργία του στα μέσα του 1996 με την παραγωγή καθόδων μεταλλικού χαλκού (99,999%), εφαρμόζοντας την μέθοδο της εκχύλισης – εξαγωγής με οργανικό διαλύτη – ηλεκτρανάκτησης (Leaching - SX - EW). Τα αποθέματα όμως χαλκού στο μεταλλείο της Σκουριώτισσας έχουν εξαντληθεί.

Για να καταστεί δυνατή η συνέχιση των υδρομεταλλουργικών εργασιών στο Μεταλλείο της Σκουριώτισσας, υποβλήθηκε αίτημα στην Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων για χρησιμοποίηση των χώρων του μεταλλείου για επεξεργασία μεταλλεύματος Λατερίτη, το οποίο εισάγεται από το εξωτερικό. Στα πλαίσια εξέτασης του αιτήματος της εταιρείας, έχει υποβληθεί και έχει εγκριθεί από την Περιβαλλοντική Αρχή, Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον. Το αίτημα της εταιρείας

έχει εγκριθεί και με βάση σχετικούς όρους που έχει θέσει η Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων, η επεξεργασία του Λατερίτη γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε το μέταλλευμα, μετά την επεξεργασία του, να χρησιμοποιείται για την αποκατάσταση του μεταλλείου Σκουριώτισσας. Από την επεξεργασία του λατερίτη παράγεται θειικό εξαυδρικό νικέλιο το οποίο εξάγεται στο εξωτερικό για παραγωγή μπαταριών ηλεκτρικών αυτοκινήτων.

Η παραγωγή χρυσού-αργύρου με τη μέθοδο της κυάνωσης (εκχύλιση σωρών/ απορρόφηση – εκρόφηση με ενεργό άνθρακα / ηλεκτρανάκτηση) από εξορυγμένα χρυσοφόρα αποθέματα έχει ανασταλεί προσωρινά μέχρι την εξασφάλιση νέων αποθεμάτων.

Όσον αφορά τις ερευνητικές δραστηριότητες για μέταλλα, επιδείχθηκε ενδιαφέρον για χρυσό και χαλκό. Σήμερα βρίσκονται σε ισχύ περί 79 άδειες επισκόπησης για μεταλλεύματα, οι οποίες καλύπτουν όλη την ελεύθερη Κύπρο σε έκταση περίπου 428 τετραγωνικών χιλιομέτρων, ενώ βρίσκονται υπό εξέταση άλλες 14 αιτήσεις.

3. ΛΑΤΟΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Η χώρα θεωρείται αυτάρκης σε αποθέματα λατομικών υλικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν (εφόσον δοθούν οι απαραίτητες άδειες εκμετάλλευσης) ως πρώτες ύλες σε οικοδομές, δρόμους, υδατοφράκτες, μαρίνες, λιμάνια, και άλλα κατασκευαστικά έργα.

Σε αντίθεση με τη μεταλλευτική βιομηχανία, η λατομική βιομηχανία είναι έντονα δραστηριοποιημένη. Υπάρχουν παγκύπρια 125 λατομεία που παράγουν διάφορα πετρώματα και βιομηχανικά ορυκτά, και ακόμα 23 τα βρίσκονται στο στάδιο αποκατάστασης του χώρου των λατομικών εργασιών.

Για επιτόπια χρήση παράγονται:

- Χαβάρες και χαβαροχάλικα για επιχωματώσεις και υποθεμελιώσεις οδικών έργων.
- Αδρανή υλικά κυρίως από ασβεστόλιθο και διαβάση για τις ανάγκες της οικοδομικής βιομηχανίας και των άλλων κατασκευών (δρόμοι κ.λπ.).
- Μαργαϊκός ασβεστόλιθος, άργιλος και γύψος ως πρώτη ύλη για τη τροφοδότηση της τσιμεντοβιομηχανίας της Χώρας.
- Ασβεστόλιθος για παραγωγή ασβέστη.
- Άργιλος για ικανοποίηση των αναγκών των τουβλοποιών.
- Γύψος για παραγωγή επιχρισμάτων.

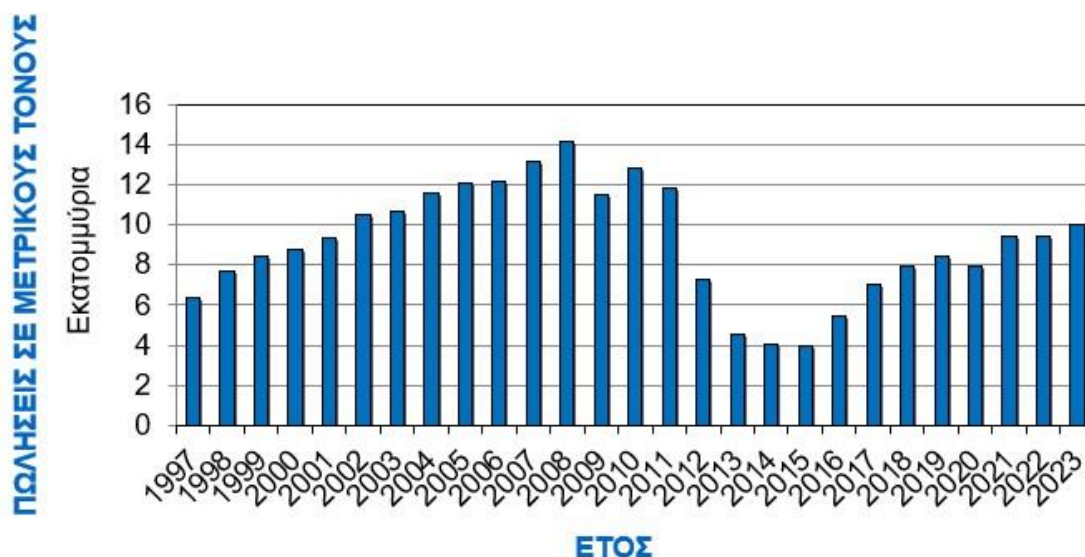
-Ασβεστιτικός ψαμμίτης για παραγωγή οικοδομικής πέτρας και πέτρας επενδύσεως κτιρίων, όπως και ογκόλιθων για την ικανοποίηση των αναγκών των θαλασσίων έργων.

Πλην των εξαγωγών τσιμέντου και οικοδομικής πέτρας, οι κυριότερες εξαγωγές λατομικών υλικών εστιάζονται:

- σε μπεντονίτη (ενεργοποιημένο ή μη) που εξάγεται κυρίως υπό μορφή διαβαθμισμένου προϊόντος για οικιακή χρήση (cat- litter),
- σε διαβαθμισμένο γύψο για ικανοποίηση αναγκών παραγωγής γυψοσανίδων, τσιμέντων και επιχρισμάτων,
- σε αλεσμένες ούμπρες και ώχρες για παραγωγή βαφών.

Στην πιο κάτω γραφική απεικόνιση φαίνονται οι καταναλώσεις αδρανών υλικών από το 1997 μέχρι το 2023. Εμφανέστατη είναι η δραματική πτώση της κατανάλωσης μετά το 2008 και η σταδιακή αύξηση μετά το 2015. Οι πωλήσεις το 2023 έχουν αυξητική τάση της τάξεως του 6,2%, σε σχέση με το 2022.

Ετήσιες Συνολικές Πωλήσεις Αδρανών Υλικών

Διάγραμμα 1: Ετήσια Απεικόνιση Πωλήσεων Αδρανών Υλικών από 1997 έως 2023

Όσο αφορά τις άδειες επισκόπησης για λατομικά υλικά, βρίσκονται σε ισχύ 12 άδειες, ενώ βρίσκονται υπό εξέταση άλλες 8 αιτήσεις.

4. ΜΕΛΕΤΕΣ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Από το 1990 καθιερώθηκε ο θεσμός εκπόνησης Διαχειριστικών Περιβαλλοντικών Μελετών για τις κυριότερες εκμεταλλεύσεις. Τον Ιούλιο του 2009, ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων το νέο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας και εναρμονίζει την εθνική νομοθεσία με την οδηγία 2006/21/ΕΚ. Την αρμοδιότητα εφαρμογής της νέας νομοθεσίας έχει το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Η Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων εφαρμόζει τις νέες τροποποιήσεις των περί Μεταλλείων και Λατομείων Κανονισμών που ψηφίστηκαν κατά την ίδια περίοδο και αφορούν την παρουσίαση και το περιεχόμενο των Διαχειριστικών Περιβαλλοντικών Μελετών έτσι ώστε αυτές να συνάδουν με το περιεχόμενο της νέας εναρμονιστικής νομοθεσίας. Οι μελέτες αυτές επανεξετάζονται κάθε πέντε χρόνια και αφορούν όλες τις εκμεταλλεύσεις. Επίσης, με τους εν λόγω Κανονισμούς καθιερώθηκε η μελέτη και επίβλεψη των ερευνητικών εργασιών από Γεωλόγους και των λατομικών και μεταλλευτικών εργασιών από Μηχανικούς Μεταλλείων.

Στα πλαίσια της συνεχούς εξέλιξης και εκσυγχρονισμού της Νομοθεσίας, εντός του 2022 έγιναν τροποποιήσεις στο Νόμο και στους Κανονισμούς σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εποχής που προκύπτουν από την παρακολούθηση των δρώμενων αλλά και των τάσεων της αγοράς. Οι βασικές πρόνοιες των πρόσφατων τροποποιήσεων αφορούν:

- i. Καταβολή δικαιωμάτων για προϊόντα που παράγονται εντός μεταλλευτικής μίσθωσης από μετάλλευμα ή από ημικατεργασμένο προϊόν μεταλλεύματος που προέρχεται από το εξωτερικό.
- ii. Αύξηση ποινών και αύξηση διοικητικού πρόστιμου.
- iii. Επανακαθορισμός των απαιτούμενων επιβλέψεων Λατομείων από Μηχανικούς Μεταλλείων.
- iv. Τροποποίηση των δικαιωμάτων που πρέπει να καταβάλλονται για υλικά που προέρχονται από περιοχές που δεν καλύπτονται από Προνόμιο Λατομείου.
- v. Εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος ελέγχου, αυτόματης καταγραφής με κάμερες στα λατομεία Κατηγορίας «Α» για αποτελεσματικότερο έλεγχο της καταβολής των λατομικών δικαιωμάτων.

5. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Ένα σημαντικό μέρος των καθηκόντων του προσωπικού της Υπηρεσίας είναι η επιθεώρηση των μεταλλείων και των λατομείων για την πρόληψη των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών. Παράλληλα, η Υπηρεσία συνεργάζεται άριστα με το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας για την περαιτέρω βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στα μεταλλεία και λατομεία, συμμετέχει στο Παγκύπριο Συμβούλιο Ασφάλειας και Υγείας ως μόνιμο μέλος και στις Επιτροπές Ασφάλειας και Υγείας που πραγματοποιούνται στις επιχειρήσεις του Κλάδου.

Με την μέχρι πρόσφατα εφαρμογή των περί Μεταλλείων και Λατομείων (Πρόληψη Πνευμοκονιάσεως) Τροποποιητικών Κανονισμών του 1961-2011, ελέγχονταν οι ελάχιστες ιατρικές προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι εργαζόμενοι στα ορυχεία και μεταλλεία προκειμένου να αποκτούν πιστοποιητικό καταλληλότητας από το Συμβούλιο Πνευμοκονίασης ούτως ώστε να συνεχίζουν απρόσκοπτα το επάγγελμα τους.

Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο πλαίσιο εφαρμογής των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Επιτήρηση της Υγείας) Κανονισμών του 2017 (Κ.Δ.Π. 330/2017), εξέδωσε το 2019, Υπουργικό Διάταγμα Ιατρικών Εξετάσεων σε Εργοδοτούμενους σε Ορυχεία και Μεταλλεία, όπου οι εργαζόμενοι στα ορυχεία και μεταλλεία προκειμένου να αποκτούν πιστοποιητικό καταλληλότητας από το γιατρό εργασίας θα πρέπει να πραγματοποιούν τις απαραίτητες εξετάσεις υγείας ούτως ώστε να συνεχίζουν απρόσκοπτα το επάγγελμα τους. Οι εξετάσεις υγείας που προνοούνται από το εν λόγω διάταγμα, υπερκαλύπτουν τις εξετάσεις υγείας που πραγματοποιούνταν μέχρι σήμερα με βάση τους περί Μεταλλείων και Λατομείων (Πρόληψη Πνευμοκονίασης) (Τροποποιητικούς) Κανονισμούς και ως εκ τούτου, αυτοί καταργήθηκαν.

6. ΕΚΡΗΚΤΙΚΕΣ ΥΛΕΣ

Όπως είναι γνωστό, σε αρκετές περιπτώσεις, για την εξόρυξη μεταλλευμάτων και λατομικών υλικών είναι απαραίτητη η χρήση εκρηκτικών υλών. Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Μεταλλείων και Λατομείων εκτός από Επιθεωρητής Μεταλλείων και Λατομείων είναι ταυτόχρονα και Επιθεωρητής Εκρηκτικών Υλών.

Στο πλαίσιο των καθηκόντων του και μετά από σχετική εξέταση, παραχωρεί σε κατάλληλα και ικανά πρόσωπα σχετικό Πιστοποιητικό Ικανότητας χρήσης εκρηκτικών υλών, το οποίο πρέπει να ανανεώνεται κάθε χρόνο. Κατά τη διάρκεια του 2023 υπήρχαν 118 κάτοχοι Πιστοποιητικού Ικανότητας για χρήση εκρηκτικών υλών και πυροτεχνημάτων υψηλής εκρηκτικότητας. Κατά τη διάρκεια του 2023 παραχωρήθηκαν 1037 άδειες για εκρηκτικές ύλες, όπως φαίνονται στον πιο κάτω πίνακα:

Άδεια	Εισαγωγή και ενδοκοινοτική μεταφορά	Εξαγωγή και ενδοκοινοτική μεταφορά	Κατασκευή	Αποθήκευση	Πώληση	Χρήση	Μεταφορά εντός Κύπρου
Πυρομαχικά	28	14	8	85	81	-	89
Πυροτεχνήματα	25	-	-	13	13	584	
Εκρηκτικές Ύλες	26	-	2	12	6	41	
Πρώτες Ύλες	9	-	1	-	-	-	

Πίνακας 1: Άδειες Εκρηκτικών Υλών για το 2023

Σημειώνεται ότι, η νομοθεσία της Δημοκρατίας που αφορά τις εκρηκτικές ύλες εμπορικής χρήσης και τα είδη πυροτεχνίας, είναι εναρμονισμένη με τη σχετική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία που αφορά τα είδη πυροτεχνίας και τις εκρηκτικές ύλες εμπορικής χρήσης αναδιατυπώθηκε με τις Οδηγίες 2013/29/ΕΕ και 2014/28/ΕΕ οι οποίες έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο.

7. ΠΡΩΘΗΣΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

Με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αρ. 90.766, ημερομηνίας, 27/1/2021 (Αριθμός Πρότασης 102/2021) συστάθηκε Τεχνική Επιτροπή για την προώθηση της χρήσης ανακυκλώσιμων υλικών που προκύπτουν από την επεξεργασία αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ). Σκοπός της Τεχνικής Επιτροπής είναι η προώθηση ενός βελτιωμένου νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου για την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη χρήση των αξιοποιήσιμων αδρανών υλικών που προκύπτουν από την επεξεργασία αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, στο πλαίσιο των αρχών της κυκλικής οικονομίας και παρακολούθηση της υλοποίησής του. Η Τεχνική Επιτροπή απαρτίζεται από εκπροσώπους της Υπηρεσίας Μεταλλείων και Λατομείων (Πρόεδρος), του Υπουργείου Εσωτερικών, του Τμήματος Δημοσίων Έργων, του Τμήματος Περιβάλλοντος και του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης.

Στο πλαίσιο των όρων εντολής της, η Τεχνική Επιτροπή υπέβαλε Εισηγητική Έκθεση με Σχέδιο Δράσης προς το Υπουργικό Συμβούλιο με αρ. πρότασης 1598/2021, το οποίο εγκρίθηκε στις 21/12/2021 με αρ. Απόφασης 92.347. Σκοπός του Σχεδίου Δράσης είναι η υλοποίηση των εισηγήσεων της Τεχνικής Επιτροπής όπως αυτές καταγράφονται στην Εισηγητική Έκθεση που καταρτίστηκε, ώστε να επιτευχθεί η αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη χρήση των αξιοποιήσιμων αδρανών υλικών που προκύπτουν από την επεξεργασία αποβλήτων των κατασκευών και κατεδαφίσεων.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την εν λόγω απόφαση, έχει πλέον εξουσιοδοτήσει την Τεχνική Επιτροπή να εποπτεύει την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης και να αποστέλλει εκθέσεις προόδου προς τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Τον Δεκέμβριο του 2022 έχει αποσταλεί η 2η έκθεση Προόδου στην οποία καταγράφονται οι ενέργειες που έγιναν για την υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων.

8. ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΓΙΑ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ, ΕΠΙΧΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΔΟΠΟΙΙΑ

Από την 1/5/2004 η αρμοδιότητα του ελέγχου των προϊόντων δομικών κατασκευών αναλήφθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών με βάση την περί των Βασικών Απαιτήσεων Νομοθεσία που θέλει τα εν λόγω προϊόντα, όταν διατίθενται στην αγορά, να πληρούν τις προδιαγραφές που καθορίζονται στα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά Πρότυπα και προς τούτο να φέρουν τη σήμανση συμμόρφωσης “CE”. Η εν λόγω νομοθεσία είναι, εναρμονισμένη με τη σχετική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Υπηρεσία συμμετέχει στη Μόνιμη Επιτροπή Παρακολούθησης και Εφαρμογής της εναρμονισμένης νομοθεσίας που αφορά την ποιότητα των δομικών υλικών. Επίσης, η Υπηρεσία Μεταλλείων και Λατομείων εξακολουθεί να προεδρεύει της Τεχνικής Επιτροπής Προτύπων για τα Αμμοχάλικα του Κυπριακού Οργανισμού Τυποποίησης (CYS TE-02), η οποία επιλαμβάνεται προβλημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Προτύπων EN12620 (αδρανή υλικά σκυροδέματος), EN 13139 (αδρανή υλικά επιχρισμάτων), EN13043 (αδρανή υλικά ασφαλικών μειγμάτων) και EN13242 (αδρανή υλικά ασύνδετων και υδραυλικά συνδεμένων υλικών για χρήση σε έργα πολιτικής μηχανικής και κατασκευής δρόμων).

9. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα έσοδα της Υπηρεσίας για το έτος 2023 ανέρχονται στις €7.036.891 παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 3% σε σχέση με το 2022. Ποσό €4.022.354 παραχωρήθηκε στις κοινότητες που επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα από τις μεταλλευτικές και λατομικές εργασίες, με σκοπό την εκτέλεση των δικών τους αναπτυξιακών έργων.

Ποσό €3.014.537 κατατέθηκε στο πάγιο ταμείο της Δημοκρατίας και αναλύεται ως ακολούθως:

- Τέλη αδειών εκρηκτικών υλών (0110100228)	€ 209.104
- Μισθώματα ερευνητικών αδειών (0110100226)	€ 297.915
- Μισθώματα και ενοίκια μεταλλευτικών μισθώσεων και προνομίων λατομείου (0110100502)	€ 854.501
- Μισθώματα προστασίας φυσικού περιβάλλοντος (0110100827)	€ 145.820
- Δικαιώματα μεταλλευμάτων (60%) (0110100506)	€ 71.364
- Δικαιώματα λατομικών υλικών (25%) (0110100508)	€ 1.382.053
- Χρηματικές ποινές (0110100577)	€ 6.856
- Τέλη αιτήσεων και άλλα έσοδα (0110100688 και 689)	€ 46.924

Τα συνολικά έσοδα της χώρας για το 2023 από εξαγωγές λατομικών υλικών ανέρχονται σε €15,2 εκατομμύρια και από εξαγωγές μετάλλων σε €10,1 εκατομμύρια, ενώ οι εξαγωγές τσιμέντου και των υποπροϊόντων του εκτιμώνται στα €30 εκατομμύρια.

Οι παραγωγές και εξαγωγές των λατομικών υλικών και μετάλλων από το 2019 έως και το 2023, φαίνονται αντίστοιχα στους πιο κάτω πίνακες:

**Παραγωγή και εξαγωγές λατομικών υλικών
για την περίοδο 2019 – 2023 (σε μετρικούς τόνους)**

α) Παραγωγή

Λατομικά υλικά	2019	2020	2021	2022	2023
Αδρανή Υλικά	8,422,664	7,905,100	9,401,246	9,445,246	10,035,309
Χαβάρα και Χαβαροχάλικα	166,255	135,883	150,357	171,896	291,328**
Μαργαϊκός Ασβεστόλιθος	2,408,061	2,937,236	2,501,927	2,682,226	2,815,128
Άργιλος για τσιμέντο	584,815	713,721	607,968	648,040	675,631
Άργιλος για τούβλα και κεραμίδια	149,106	136,779	144,666	146,143	160,642
Πέτρα Οικοδομής	13,803	17,609	25,920	43,607	43,994
Ογκόλιθοι (*)	58,384	28,868	6,335	18,195	9,942
Μπεντονίτης	83,113	92,645	81,655	86,582	102,442
Ούμπρα και ώχρα	50,105	21,320	3,594	4,431	20,315
Μάρμαρο	2,755	4,200	5,780	3,740	6,220
Ασβέστης	5,405	4,649	5,582	5,427	8,297
Γύψος	623,545	646,340	661,175	688,270	690,909
Γύψος επιχρισμάτων	4,525	4,793	4,252	4,105	5,731
Παραγωγή τσιμέντου	1,537,017	1,496,494	1,439,679	1,858,334	1,726,098
Κατανάλωση τσιμέντου	1,002,654	987,505	1,043,602	1,048,802	1,178,600
Τούβλα και κεραμίδια (χιλιάδες τεμάχια)	30,606	27,914	29,538	29,825	32,784

(*) Οι ογκόλιθοι που παράγονται από τα λατομεία των αδρανών υλικών περιλαμβάνονται στα Αδρανή Υλικά.

(**) Οι ποσότητες της χαβάρας και των χαβαροχάλικων προέρχονται από τα λατομεία και άλλες νόμιμες εκσκαφές (67,504 από λατομεία, 223,824 από άλλες νόμιμες εκσκαφές.)

β) Εξαγωγές

Λατομικά υλικά	2019	2020	2021	2022	2023
Ούμπρα και Ώχρα	3,013	3,073	3,594	2,990	1,833
Μπεντονίτης	83,113	92,645	81,655	86,562	102,442
Γύψος	531,324	55,655	574,795	588,862	593,055
Ασβέστης	0	0	0	0	0
Πέτρα οικοδομής	7	7	74	90	78
Σκύρα	26,100	0	0	0	0
Άλλα	0	0	0	0	0
Τσιμέντο	534,363	539,339	384,117	714,929	542,101
Κλίνκερ	183,027	580,288	338,336	249,549	266,678

**Εξαγωγές μετάλλων και πολύτιμων μετάλλων
για την περίοδο 2019 – 2023**

Μέταλλα	2019	2020	2021	2022	2023
Χαλκός (μετρικοί τόνοι)	703	0	0	0	0
Χρυσός (κιλά)	33.077	60.622	0	0	0
Άργυρος (κιλά)	97.271	486.082	0	0	0
Νικέλιο* (μετρικοί τόνοι)	-	-	226,47	952,88	637,76

(*) Οι ποσότητες του Καθαρού Νικελίου που αντιστοιχούν στο σύνολο των εξαγόμενων προϊόντων του Ni (NiSO₄(H₂O)₆, ΜΗΡ, Ni).